రొట్టె ముక్క

రైలు కీచుమంటూ ప్లాట్‌ఫారంమీద ఆగింది. అంతవరకు నిద్రపోతున్నట్టున్న ప్లాట్‌ఫారం ఒక్కసారిగా మేల్కొంది. రైలు ఆగడం చూసి అంతవరకు చింతచెట్టు కింద గోటీబిళ్ళ ఆడుతున్న పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు ఒక్క పరుగునవచ్చి గద్దల్లా వ్రాలారు రైలు దగ్గిర. అక్కడనించి వాళ్ళ ఆకలి పాట మొదలు 'అమ్మా ఒక ముద్దపడేయి తల్లీ —బాబూ నిన్నకాడనించి గంజి నీళ్ళులేవు ఒక పైసయియ్య బాబూ, సిన్న రొట్టెముక్క దెయ్య తల్లీ మీకు పున్నెం వుంటది. అమ్మా-బాబూ మీ కాళ్లకీ దండం బాబూ-' అరిగిపోయిన గ్రామఫోను ప్లేటులా ప్రతి రైలు వచ్చేసరికి ఆ పాట మొదలు పెడ్తారు. యీగల్లా రైల్లో తింటున్న వాళ్ళమీద ముసురుతారు. జలగల్లా పట్టుకు పీకుతారు. తింటున్నవాళ్ళు వాళ్ళ కాకిగోల భరించలేక, వాళ్ళ గజ్జి చేతులు, చింపిరి తలలు, కళ్ళ పుసులు, దీనమొఖలు చూసి తింటున్న తిండి మింగుడుపడక వాళ్ళని వదిలించుకుంటే చాలని తింటున్న అన్నం ఓ ముద్దో—ఓ రొట్టె ముక్కో తిట్టుకుంటూ పడేస్తారు. యిచ్చే వరకు కంపార్టుమెంటు కిటికీపట్టుక వేల్లాడతారు—రైలుకిందనించి పాముల్లా జరజర పాకి యీ ఫ్లాట్ ఫారం మీదనించి ఆ ఫ్లాట్‌ఫాంకి యీ రైలు పెట్టెనుంచి మరో రైలు పెట్టెకి' ఎగబాకుతారు—ఫ్లాట్ ఫారం అంతా కలతిరుగుతారు, టీ స్టాలు వాడిని బతిమిలాడుతారు — కాంటీనువాడిని దేబిరిస్తారు—బెంచీలమీద కూర్చున్న ప్రయాణీకుల ప్రాణాలు తోడ్తారు. ఓ ముద్ద అన్నం కోసం, ఓ రొట్టె ముక్క కోసం వాళ్ళు ఏమన్నా చేస్తారు. ఆ చిన్నకడుపులకోసం వాళ్ళ ఆరాటం అంతా యింతాగాదు!

పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు కవలలు—ఎనిమిదేళ్ళ క్రితం అదే ప్లాట్‌ఫారం మీద. అదే చింతచెట్టు కింద ఓ గోనె పరదా చాటున, మరో గోనె పరదామీద ఓ ముష్టితల్లి వాళ్ళిద్దరిని కని పడేసింది. వాళ్ళిద్దరి తండ్రి ఎవడో ఆ తల్లికే తెలియదు. ముష్టి సింహాద్రికే పుట్టారో, లైసెన్సు కూలీల్లో ఎవడికి పుట్టారో, స్వీపర్ నర్సింహులు, రంగడికే పుట్టారో ఆ దేముడికే తెలియాలి. ముష్టిదైతేనేం, శరీరం నిండా రోగాలుంటేనేం, వళ్ళంతా దుమ్ము కొట్టుకునుంటేనేం, తల నిండా పేలు కులకుల్లాడితేనేం, మైలుదూరానికి కంపు కొడితేనేం, అవనరానికి అడదన్న నిజం మరిచిపోలేని వాళ్ళలో ఏ పుణ్యాత్ముడో,

ఆమెకి మాతృత్వం ప్రసాదించాడు—ఆ మాతృత్వం ఆమె పాలిట వరం గాదు, శాపం! ఒకరికి యిద్దరు భూమ్మీదపడ్డాక 'నా కడుపుకే లేదు. ఈ గుంటె దవల్క ఏటిపెట్టి సాకను,' అంటూ నెత్తి బాదుకుంది. 'నారు పోసినోడు నీరు పొయ్యడేటి, నీవు బతకడంలేదా, నాను బతకడంలేదా అల్లే పెరుగుతారు గాలికి ధూళికి' అంటూ ఓదార్చింది మరో ముష్టితల్లి.

అలాగే గాలికి ధూళికి పెరిగినట్టే—ఆ చెట్టుకిందే పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు పెరిగారు. చింతచెట్టుకింద ఎండలో వళ్ల కాచుకున్నారు, వర్షం నీళ్ళలో స్నానం చేశారు. చెట్టుకింద దుమ్ము పౌడరు రాసుకున్నారు—పక్షుల కిలకిలా రావాలే జోల పాటలయ్యాయి — చింత చెట్టుకిందే పాకాడడం నేర్చుకున్నారు - ప్లాట్ ఫారంమీద అడుగు లెయ్యడం నేర్చారు. రైళ్ళ కూతలమధ్య పలుకులు నేర్చారు. ముష్టితల్లి యిద్దర్నీ చెరోచంకని జోలెకట్టుకుని వచ్చేపోయే రైళ్ళ దగ్గిర అడుక్కునేది—దొరికినదేదో పిల్లల నోట్లో యింత పెట్టి తన నోట్లో యింత పెట్టుకునేది—ఏం దొరకనినాడు తిని పారేసిన ఎంగిలాకులు నాకి, పంపులో నీళ్ళు కడుపుపట్టినన్ని తాగేవారు. చెట్టుకింద పిల్ల లిద్దరిని చెరోపక్కని పెట్టుకుని పడుకునేది ఆ తల్లి —పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు నడక, మాటలు నేర్చిం దగ్గిరనించి తల్లి వెంట అడుగులేసి, చిన్న చేతులు చాపి, 'అమ్మా బువ్వ—ఒక ముద్ద తల్లీ— మీకు దండం తల్లీ —' అని అడుక్కోడం నేర్చారు.

పిల్లలకి అడుక్కోడం వచ్చేసింది. యింక తన అవసరం లేదన్నట్టు. రెక్కలొచ్చిన పక్షులని వదిలిపోయిన పక్షిలా ఆ ముష్టి తల్లి కలరాసోకి ఆ చెట్టుకిందే కన్ను మూసింది—ఆ మూడేళ్ళ దిక్కుమొక్కులేని ఆ పిల్లలని చూసి తోటి ముష్టివాళ్ళు జాలిపడి అడుక్కు తెచ్చుకున్నది తలో ముద్ద పడేసేవారు. టీ స్టాల్ వాళ్ళు సీసా వేకు డబ్బాలో యింత టీ పోసి చెల్లని పాసిపోయిన రొట్టె ముక్కలు పడేసేవారు. కాంటీను దగ్గిర ఎంగిలాకులు ఏరుకుని నాకేవారు. రైలు ఆగగానే ప్రయాణీకుల ముందు చేతులు చాపేవారు. దొరికిందేదో తిని చెట్టుకింద పగలల్లా మట్టిలో పొర్లి పొర్లి ఆడి రాత్రి కాగానే వళ్లెరగకుండా ఒకరి నొకరు కౌగలించుకుని నిద్రపోయేవారు.

ఒక్క తిండి విషయంలో తప్ప వాళ్ళిద్దరూ ఆప్తమిత్రులు—తిండి దగ్గిరకి వచ్చేసరికి మాత్రం బద్ధ శత్రువుల్లా మారిపోతారు. ఒకడి చేతిలో ఏదన్నా పడిం దంటే రెండోవాడు ఎక్కడ అడుగుతాడోనని చేతిలోది చటుక్కున నోట్లో పెట్టేసుకుని గటుక్కున మింగేస్తారు. అప్పుడప్పుడు ఒకడి చేతిలోది ఒకళ్ళు గద్దలా

వాలి తన్నుకుపోతారు. దానికోసం యిద్దరూ కుమ్ముకుంటారు. కుళ్ళ బొడుచుకుంటారు. జుత్తు పీక్కుంటారు. బండబూతులు తిట్టుకుంటారు. కాసేపు ఏడ్చుకుని తరువాత మరచిపోయి మరో రైలు వచ్చేసరికి యిద్దరూ కలిసి పరిగెత్తి ఏక కంఠంతో ముష్టి పాట మొదలు పెడ్తారు.

*　　　*　　　*

పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు అప్పటికి తిండి మొహంచూసి మూడ్రోజులయింది—నిన్నటి నించి ఎంగిలాకులలో పచ్చళ్ళ—మిగిలిన కూర ముక్కలు అయినా తినడం కుదరలేదు. నిన్న ఉదయం జరిగిన ఒక ఉదంతం వాళ్ళిద్దరి నోట దుమ్ముకొట్టింది. నిన్న ఉదయం మెయిలు వచ్చి ఆగగానే పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు యథాప్రకారం ముష్టిపాట మొదలుపెట్టి ప్రయాణీకులని పీడించడం మొదలు పెట్టారు. ఒక ఫస్టు క్లాసు కంపార్టుమెంటులో ఓ పెద్ద ప్రభుత్వాధికారి బ్రెక్‌ఫాస్టు తింటున్నాడు—పెంటిగాడు కిటికీపట్టుకు వేలాడుతూ 'బాబూ చిన్న రొట్టెముక్క పడేయండి, మీ కాళ్ళకి దండంబాబు, కడుపు మండిపోతంది బాబూ-" అంటూ — ఫో - ఫో అని కసిరినా, విసుక్కున్నా వదలకుండా జలగలా పట్టుకున్నాడు—ఆయన తింటున్న ఆమ్లెటు, ఆశగా, ఆబగా చూస్తూ వాసన ఆఘ్రాణిస్తూ నోట చొంగ కారుస్తూ ఆకలి చూపులతో, గజ్జి చేతులతో దేబిరిస్తున్న వాళ్ళిద్దరినీ చూడగానే తింటున్న ఆమ్లెటు గొంతు దిగనంది ఆయనకి. హాయిగా పేపరు చదువుకుంటూ బ్రెక్‌ఫాస్టు ఎంజాయ్ చేయనీకుండా, మూడు దవ్వ బిళ్ళల్లాంటి రూపాయలిచ్చి ఆర్డరిచ్చిన యీ బ్రెక్‌ఫాస్టు ఈ ముష్టి వెధవలకోసం అన్నట్టు అడుగుతున్న వాళ్ళిద్దరిని చూసేసరికి దొరగారికి తిక్కరేగింది. ఆఫీసులో రెండువేలు తెచ్చుకునే అధికారయినా ఎదురుగా చేతులు కట్టుకుని నిల్చుని చెప్పింది తుచ తప్పకుండా పాటించడం మాత్రం అలవాటయిన ఆ అధికారిగారికి అఫ్‌ట్రాల్ ముష్టి వెధవలు తన మాటకి గడ్డిపోతకన్నా విలువ యీయకుండా, కేకలేస్తున్నా నిర్లక్ష్యంగా నిలబడిన వాళ్ళిద్దరిని చూసేసరికి ఆయన కోపం కంట్రోలవలేదు—చేతిలో ఆమ్లెట్ ప్లేటులో విసరికొట్టి—చరచర కంపార్టుమెంటుదిగి, బిరబిర స్టేషన్ మాస్టర్ రూమ్ వైపు నడిచాడు. అక్కడ అగ్నిపర్వతం బద్దలయినట్టు బరస్టు అయ్యాడు. ఆ స్టేషన్ మాస్టర్ని చెడామడా తిట్టాడు. దేశంలో ముష్టి వెధవలందరిని శపించాడు. ముష్టి వెధవల్ని ప్లాట్‌ఫారంమీదకి అడుగు పెట్టకుండా కంట్రోల్ చేయలేని అతని అసమర్థతని దుమ్మెత్తి పోశాడు. స్టేషన్లనీ స్టేషను మాస్టర్లనీ, రైల్వే సిబ్బందిని, ముష్టి వెధవల్నీ, బీదరికాన్ని, డర్టీ ఇండియానీ తిట్టి తిట్టి ఆఖర్ని ముష్టి వెధవన్నవాడు ప్లాట్‌ఫాం మీద కనిపిస్తే నీ ఉద్యోగం ఊడబీకిస్తా, చిప్ప చేతికిప్పిస్తా—

అంటూ రైలక్కడ యిరవై నిమిషాలు ఆగుతుంది కనక సావకాశంగా తిట్టి—ఆఖరి వార్నింగ్ యిచ్చి ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు ఆ అధికారి.

'ఎవడవయ్యా నీవు—నీ మోచేతి కింద నీళ్ళు తాగుతున్నానా, నీ బాబుగాడి సొమ్ము జీతం యిస్తున్నావా పోవయ్యా నీలాంటి వాళ్ళని చాలామందిని చూశాను....ఆ హా హా - ప్లాట్‌ఫాంమీదకి ముష్టి వెధవని రాకుండా చెయ్యడమా....ఇదేదో పెద్ద జోక్ సార్—ఎప్పుడూ వినలేదు. మీరేదో పిచ్చివాళ్ళలా వున్నారు సార్, వాళ్ళని ఆపడం, రానీకుండా చెయ్యడం అన్నది నాతేకాదు, నన్ను పుట్టించిన దేముడికైనా చేతకాదు—పైగ్రం మినిస్టరొచ్చినా ఏం చెయ్యలేదు— వెళ్ళండి సార్—మీ కోపం యింట్లో పెళ్ళాం పడితే ఆవిడమీద చూపుకోండి, అంతేగాని నామీద కాదు చూపడం, ఆహాహా ఉద్యోగం ఊడదీకిస్తావు—అసలింతకీ నీవెవడివయ్యా—ఏ బోడి అధికారంతో నన్ను నిలబెట్టి దులుపుతున్నావు—రైల్వే మినిస్టరువా, సెక్రటీవా-ఆ.. చెప్పు వింటాను - కావలిస్తే కంప్లయింటు రాసుకో-పో-పో....' అనేద్దామనుకున్నాడు స్టేషను మాస్టరు ఆవేశంగా. అనేసేవాడే—ఖర్మ కొద్దీ ఎమర్జన్సీ వుండబట్టి కోపం కంట్రోల్ చేసుకున్నాడు - ఏ పుట్టలో ఏ పాముందో వీడెవడో ఇంత ఎత్తు ఎగురుతున్నాడంటే ఎంతె త్తాఫీసరో ఆయే వుండచ్చు—వీడికోపం మండిపోనూ-నిజంగా కంప్లయింట్ రాశాడంటే—ఎవర్జన్సీ దెబ్బల్లో ఉద్యోగం ఊడినా ఊడచ్చు అని....లోపల్నించి తన్నుకొచ్చిన కోపాన్ని పౌరుషాన్ని శివుడు గొంతులో గరళం యిముడ్చుకున్నట్టు యిముడ్చుకుని—మరీ భయపడినట్లు కనిపించడానికి నామోషీ అన్పించి కాస్త దర్పంగా తలెత్తి—' ఏం చెయ్యమంటార్ సార్. ఆ వెధవలు యిటు తన్నితే అటు వస్తారు—యీ ముష్టి వెధవల్ని తోలడమేనా మాకున్న డ్యూటీ....' అన్నాడు కాస్త దబాయిస్తున్నట్టు.

'అఫ్‌కోర్స్-అది నీ డ్యూటీలో భాగమే - స్టేషనులోకి ప్రతి ముష్టి వెధవా జొరబడి ప్రయాణీకులని యిబ్బంది పెట్టకుండా కంట్రోలు చెయ్యడం నీ డ్యూటీ' అన్నాడు ఆఫీసరు మరింత ఫైరవుతూ—తనపై అధికారి కాకుండా మరెవరోవచ్చి చెడామడా నిలబెట్టి దులిపేస్తూంటే, చుట్టూ జనం మూగి వింత చూస్తుంటే అవమానం ముంచుకు వచ్చింది. పౌరుషం తలెత్తింది. మొహంలో రక్తం పొంగి ఎర్రబడింది. ఏదో అనేలోపలే యింకా పూర్తవలేదన్నట్టు ఆఫీసరు తోటి ప్రయాణీకుల సపోర్టు బలంతో మరింత పుంజుకుని విజృంభించి 'నీ డ్యూటీ కాదంటే—నీ డ్యూటీ నీవు చెయ్యలేనంటే చెప్పు—అది నీ డ్యూటీ కాదో అవునో పైవాళ్ళనే తేల్చమంటాను. ఏదీ కంప్లయింట్ బుక్ యిలాతే—నేనెవరో తెలుసా ...నే తల్చుకుంటే....నీవు మరింక ఏ డ్యూటీ చెయ్యక్కరలేకుండా చేసేస్తా—' అంటూ

యింగ్లీషులో అరిచాడు. చుట్టూ జనం—'అవునండీ. ఎవరో వకరు కలగచేసుకోకపోతే లాభంలేదు—చా–ఫా–తిండి తినసీరు, కంపార్టుమెంటులో చొరబడిపోవడం. రామ - రామ - ప్రయాణం అంటే అసహ్యం....కావల్సిందే - బొత్తిగా ఎవడికీ పట్టనట్టూరుకుంటే వాళ్ళు జలగల్లా పీక్కుతినకేం చేస్తారు. స్టేషను మాస్టర్ ఆ మాత్రం కంట్రోలు చెయ్యకపోతే మరింకెందుకు....నాలుగు తగలనిస్తే మళ్ళీ వస్తారా....' ప్రయాణీకులంతా ఆఫీసరుతో కలిసి పోగానే స్టేషను మాస్టరు మొహం మరింత ఎర్రబడిపోయింది.

'ఏం కంప్లయింట్ రాయమంటావా—మళ్ళీ ప్లాట్‌ఫాంమీద ముష్టి వెధవల్ని రాకుండా కంట్రోలు చేస్తావా—నీతో ఆర్గ్యూ చేయడానికి నాకు టైములేదు—' అసహనంగా అరిచాడు ఆఫీసర్.

'మీరు వెళ్ళండి సార్. మరెప్పుడూ యిలా జరగకుండా చూస్తాం లెండి. ట్రైను కదులుతుంది. పదండి సార్' యిద్దరు ముగ్గురు టికెట్ కలక్టర్లు, గార్డు అంతా రాజీ ధోరణిలో మాట్లాడారు.

'రైలు కదులుతుంది—ఎలా కదులుతుందో నేనూ చూస్తాను— ఈ అంతు తేలందే కదలను'....ఆఫీసరు మొండికెత్తాడు. స్టేషను మాష్టరు తల దించక తప్ప లేదు....'మీరు వెళ్ళండి సార్, ఏక్షన్ తీసుకుంటాను' అన్నాడు గొంతు పెగుల్చుకుని ఆఖరికి.

నిజంగానే ఏక్షన్ తీసుకున్నాడు. ఆఫీసరు జరిపిన అవమానం, నలుగురి ముందు జరిగిన పరాభవం—దాని కంతటికీ కారణం అయిన ఆ గుంట వెధవలమీద చాలా పెద్ద ఏక్షనే తీసుకున్నాడు. కాంటీను దగ్గర ఎంగిలాకులు నాకుతున్న యిద్దరిని చెరో కాలితో తన్నాడు. బూటుతో కుళ్ళ బొడిచాడు, చేతిలో లాఠీతో కాళ్ళు విరగగొట్టాడు — కసిదీరా చెంపలు అదరగొట్టాడు .... గొడ్డుని బాదినట్టు యిద్దర్నీ బాదీ, ఇద్దర్నీ కలిపి పులిస్తరాకులు గోడమీదనించి విసిరినట్టు స్టేషను కటకటాలమీదనించి రోడ్డుమీదకి విసిరేశారు.

బండబూతులు తిట్టాడు, మళ్ళీ ఆ చాయల కనిపిస్తే పాతేస్తానన్నాడు. లోపలికి అడుగు పెడితే కాళ్ళిరగ కొడ్తానన్నాడు. నోరు మెదిపితే నాలుక తెగగోస్తానన్నాడు. అరగంటసేపు వాళ్ళని తన్నీ, కుమ్మి, తిట్టి తన కోపం శాంతిం చాక, "రాస్కెల్స్, డర్టీ రాస్కెల్స్ - లంజా కొడుకులు— ఏ ముండో కని పారేయడం—ఈ వెధవలు మా పీకలమీద ఎక్కి కూచోడం .... గాడిదకొడుకులు యీసారి కనిపించండి...." అంటూ అరుస్తూ లోపలికెళ్ళాడు. పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు యీ జరిగిన గొడవ కంతటికీ తామే కారణం అన్న సంగతి అర్థంకాక.

స్టేషను మాష్టరు ఎందుకు కొడుతున్నాడో, తిడుతున్నాడో తెలియక కళ్ళప్పగించి బిక్కచచ్చి వుండిపోయాడు. వాళ్ళిద్దరినీ కొట్టడంచూసి మిగతా ముష్టివాళ్ళంతా తాత్కాలికంగా ఆ చెట్టు కిందనించి జారుకున్నారు.

వంటికి అంటుకున్న దుమ్ము - నోట్లోంచి కారిన రక్తం, చెక్కుకుపోయి మండుతున్న గాయాలు, కారే కన్నీళ్ళు అన్నీ తుడుచుకున్నాక తోటి ముష్టివాళ్ళు ఆ దెబ్బలకి కారణం చెప్పాక మళ్ళీ ఆ స్టేషను లోపలికి అడుగుపెట్టడానికి ధైర్యం చాలలేదు. యిద్దరూ బితుకుబితుకుమంటూ ఆ గజాల దగ్గిరే ముడుచుకు కూర్చున్నారు. వాళ్ళిద్దరూ పుట్టి బుద్ధి ఎరిగిన ఈ ఎనిమిదేళ్ళల్లో ఆ స్టేషను తప్ప బయట ఓ ప్రపంచం వున్నదన్న సంగతి ఎరగరు-ఆ స్టేషను ఆవరణదాటి ఎరగని ఆ యిద్దరూ స్టేషనులోకి రావద్దంటే మరెక్కడన్నా వెళ్ళి అడుక్కోవచ్చని కూడా తెలియనంత అయోమయంలో, ఎక్కడికన్నా వెడితే తల్లి నించి తప్పడి జనంలో కలిసిపోతామని తల్లి కొంగు విడవని పసివాళ్ళలా ఆ స్టేషను గజం బద్దలు పట్టుకుని వచ్చేపోయే రైళ్ళను చూస్తూ, అమ్మే తినుబండారాలుచూస్తూ కింద విసిరేసిన ఎంగిలాకులు చూస్తూ నోట చొంగ కార్చుకుంటూ, ఆశగా, ఆబగా, దీనంగా ఆ రోజంతా ఆకలి కడుపులతో నకనకలాడి, రాత్రి కాంగానే ఆ మట్టిలోనే ఆ గజాల నానుకునే నిద్ర పోయేరు.

తెల్లారగానే—నిన్న భయానికి అణిచిపెట్టిన ఆకలి మరి ఏమయినా ఆగనన్నట్టు విజృంభించింది. పెంటిగాడు, సిన్నిగాడు నకనకలాడుతున్న కడుపులని ఎలా నింపుకోవాలో తెలియక బిక్కమొహాలు వేసుకునిల్చున్నారు. ధైర్యం చేసి గజాల మధ్యనించి దూరి ప్లాట్‌ఫారం మీదకి వెళ్ళాలన్న ఆరాటాన్ని అదుపులో పెట్టుకోవడం కష్టమయి పోసాగింది వాళ్ళకి - మరుక్షణం నిన్న కొట్టిన దెబ్బలు తాలూకు నల్లగా కమిలిపోయిన, రక్తం కారిన, చెక్కుకుపోయిన గుర్తులు కళ్ళముందు కనపడుతూంటే - ఆకలి ముందుకు లాగుతూంటె భయం వెనక్కి లాగుతూంటే ఏం చెయ్యాలో తెలియక గజాలు పట్టుకు నిల్చున్నారు.

అదే సమయంలో మెయిలువచ్చి ఆగింది. గజాల అవతల నిలబడ్డ వాళ్ళిద్దరి ఎదురుగా ఓ ఫస్టు క్లాస్ కంపార్టుమెంటు ఆగింది.

అక్కడ కిటికీ దగ్గిర ముద్దులు మూటకట్టే ఐదేళ్ళ పిల్లాడు కూర్చుని అటూ యిటూ చూస్తున్నాడు. పిల్లాడికి యిరుపక్కలా అందం, యవ్వనం, ఐశ్వర్యం, ఆధునికత కలిసి మిసమిసలాడుతున్న తల్లిదండ్రులు కూర్చున్నారు. రైలు ఆగగానే కంపార్టుమెంటులోకి బేరర్ బ్రెక్‌ఫాస్టుట్రే తీసుకువెళ్ళాడు. ఆ ట్రేలోంచి ఓ సాండ్ విచ్ తీసి కుర్రాడికి యిచ్చి తినమని బ్రతిమలాడుతుంది తల్లి. కుర్రాడు వద్దంటూ తల ఆడిస్తున్నాడు. కుర్రాడి చేతిలో బలవంతంగా సాండ్‌విచ్ పెట్టి తల్లి

తండ్రి కాఫీ తాగసాగారు. కుర్రాడు చేతిలో రొట్టె పట్టుకుని తినకుండా ప్లాట్ ఫారమ్మీద సందడి కుతూహలంగా గమనిస్తున్నాడు.

ఆ కుర్రాడి చేతిలో రొట్టె చూసేసరికి పెంటిగాడికి సిన్నిగాడికి మరిచి పోయిన ఆకలి విజృంభించింది. ఆ రొట్టె చూడగానే యిద్దరి కళ్ళు మిల మిల్లాడాయి. నోట్లో నీరూరింది. యిద్దరి కళ్ళు కల్సుకున్నాయి. వెంటనే యిద్దరూ నిస్సహాయంగా, యిటు అటు తిరుగుతున్న టి. సి. లని గార్డుని చూశారు. అంతలో పెంటిగాడి బుర్రలో ఓ ఆలోచన తళుక్కుమంది. వాడి కళ్లు మెరిశాయి. ఆ రహస్యం సిన్నిగాడి చెవిలో ఊదాడు. యిద్దరూ రాబందుల్లా అవకాశం కోసం లేచారు.

గార్డు విజిల్ వేశాడు. రైలు నెమ్మదిగా కదిలింది. వేగం అందుకుంటూంది. పెంటిగాడు చటుక్కున గజాల మధ్యనించి దూరి మెరుపులా పరిగెత్తి కిటికీ దగ్గర కూర్చున్న కుర్రాడి చేతిలో రొట్టె ముక్క లాగేశాడు. మరో సెకనులో వెనక్కి పరిగెత్తేవాడేకాని వాడి ఖర్మకాలి ఆ తండ్రి చూడడం ఏమిటి చటుక్కున 'చోర్ చోర్' అంటూ పెంటిగాడి చెయ్యి పట్టేశాడు. ఆ చేతిలోంచి తన చెయ్యి లాక్కోవాలని పెంటిగాడు ఎంత గింజుకున్నా ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఉక్కుకంలాంటి ఆ పట్టునించి తప్పించుకోలేక, రైలు వేగం అందుకుంటూంటే దాంతో సరిగా పరిగెత్తలేక, కుక్క నోటకరిచిన కోడిపెట్టలా గాలిలో కాళ్లు తన్నుకుంటూ గిలగిల కొట్టుకున్నాడు. 'చోర్ బద్మాష్-పకడో - అంటూ తమ ధనధాన్యాలు కొల్లగొట్టి నంత హడావిడిగా అరుస్తూ— 'పుల్ దట్ చైన్' అంటూ భార్యవంక తిరిగి అరిచాడు. పెంటిగాడు ఆఖరి ప్రయత్నంగా తన చెయ్యి పట్టుకున్న ఆ పెద్ద మనిషి చెయ్యి ఛటుక్కున కొరకడం ఆ పెద్ద మనిషి ఓ కేకపెట్టి పట్టు విడవడం రైలు వేగంతో బాలన్సు కుదరక ప్లాట్‌ఫారంకి రైలుకి మధ్య ఖాళీ స్థలంలో పెంటిగాడు పడడం, అంతవరకు తెల్లబోయి చూస్తున్న జనం హాహాకారాలు, సిన్నిగాడి కెవ్వుమన్న కేకతో - చైన్ లాగబడిన రైలాగింది.

ఆగిన రైలు పెంటిగాడి కోసం మరి కాస్త ముందు కెళ్ళాకగాని పెంటిగాడు దొరకలేదు. దొరికిన పెంటిగాడు పెంటిగాడిలాలేడు. ఏ ముక్కకాముక్క తెగిపడి రక్తం ముద్దలా వున్నాడు. రక్తం ముద్దని చూసి అంతా నోట మాటరాక ఒక్క క్షణం నిలబడిపోయారు. జనాన్ని తోసుకు ముందుకి పరిగెత్తి వచ్చిన సిన్నిగాడు - పెంటిగాడిని....తనకున్న ఏకైక బంధువు, తోబుట్టువు, ఆప్తుడు, మిత్రుడిని చూసి కెవ్వుమనలేదు. నెత్తి కొట్టుకుని ఏడవలేదు. ఒక్క క్షణం దిగ్భ్రాంతితో నిలబడిపోయాడు. తరువాత వాడి కళ్లు చురుకుగా దేని కోసమో

వెతికాయి. రక్తం ముద్దకి కాస్త దూరంగా సిన్నిగాడు వెతుకుతున్నది కనపడింది. అది దూరంగా తెగిపడిన పెంటిగాడి చెయ్యి. ఆ చేతిలో గుప్పెట్లో బిగించిన రొట్టెముక్క!! సిన్నిగాడు ఒక్క ఉరుకున అక్కడికి దూకి ఆ చేతిలోంచి రొట్టె ముక్కతీసి చటుక్కున నోట్లో పెట్టేసుకున్నాడు.

అబ్బ - ఎంత ఘోరం - ఇంత చిన్న రొట్టె ముక్కకి ప్రాణం 'కాపాడే శక్తేకాదు, తీసే శక్తీ వుందని యివాళే తెల్సింది అనుకున్నారంతా.

('జ్యోతి' సౌజన్యంతో)

★

అరటి తొక్క

నాలుగురోడ్ల జంక్షన్ దగ్గిర - బిజీ బజారు సెంటర్లో కోటమ్మ కిళ్ళీకొట్టు ముందు కోటమ్మ-వీర్రాజు ఘోరాతి ఘోరంగా బూతులు తిట్టుకుంటూ జుత్తులు పట్టుకుని కొట్టుకుంటున్నారు. చుట్టూ జేరిన జనం ఏ గారడినో, సర్కసో చూస్తున్నంత కుతూహలంగా, ఆనందంగా తిలకిస్తున్నారు ఆ పోట్లాట—

'దొంగనచ్చినోడా - ఆడకూతుర్ని. దిక్కుదివాణం లేనిదాన్ని కిళ్ళీబడ్డీ ఎట్టుకుని నాలుగు రాళ్ళు తెచ్చుకు గంజినీళ్లు తాగతంటే కళ్లల్లో నిప్పులేసుకుంటావా చుప్పనాతి నంజకొడకా. ఆడకూతురితో తగులడ్డానికి సిగ్గు నేదురా - ఆడకూతురి మీదనట్రా నీ ప్రతాపం ఆ మూతిమీద మీసం తీసేసి చేతికి గాజులు ఏసుకోరా ఎదవా—' అంటూ తుపుక్కున ఊసింది.

'నీవాడకూతురివా, ఆడకూతురివైతే యింటికాడ కూకుని బుద్ధిగా వన్నం వండుకోవాలి, పిల్లల్ని సాకోకవాలి-యిలా నడిరోడ్డు ఎక్కి కిళ్ళీబడ్డీ ఎక్కి కూకుని దారంబెపోయే మగాల్లందరితో కులుకులాడతవే గుడిసేటి నంజా—' వీర్రాజు తక్కువ తినలేదన్నట్టు కాండ్రించి ఉమ్మేసాడు.

'ఏట్రా....ఏట్రా పేలతన్నావు నీ జిమ్మడ-గుడిసేటినంజనా....' రొప్పుతూ విడినజుట్టు ముడివేసుకుని అమ్మవారిలా, అపరకాళి అవతారం ఎత్తింది కోటమ్మ-